ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

12

Ünite

3. ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI
4. ÜNİTE: İKİ SAVAŞ ARASINDAKİ DÖNEMDE TÜRKİYE VE DÜNYA (1919-1938)

Konu

- EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR
- TOPLUMSAL ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR
- EKONOMİ ALANINDAKİ GELİŞMELER
- ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARININ ÖNEMİ
- ATATÜRK DÖNEMİ İÇ POLİTİKADAKİ GELİŞMELER

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr

5. SAYI

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işlemiş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1	3 Mart 1924'te kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti'ndeki bütün okulların programlarının ve eğitim sisteminin düzenlenmesi Millî Eğitim Bakanlığı'na bırakıldı.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
2	Eğitim ve öğretimde birliği gerçekleştiren Tevhid-i Tedrisat Kanunu, eğitimde laik, millî, akla dayalı, bilimsel ve çağın sosyal ihtiyaçlarına göre düzenleme yapabilme imkânı tanıdığından Türk inkılabının en önemli adımlarından biridir.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
3	Türkler tarih boyunca farklı alfabeler kullanmışlardı. Orta Asya'da Köktürkler ve Uygurlar zamanında Türk alfabeleri kullanılmış, İslamiyet'in kabulü ile birlikte Arap alfabesi benimsenmişti.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
4	Türk inkılabı sürecinde, bütün Batı toplumlarının kullandığı Latin harflerinin, çağdaş dünyayla bütünleşmek için kullanılması uygun bulundu.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
5	Latin harflerinin resmen kabulü ile ülkede okuma yazma seferberliği başlatıldı. 24 Kasım 1928'de Millet Mekteplerinin açılması kararlaştırıldı.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐
6	Gazi Mustafa Kemal, halkçılık ilkesi doğrultusunda kurulan ve kendisine başöğretmenliği teklif edilen Millet Mektepleri'nin başöğretmenliğini kabul etti.	Hatırlıyorum 2 Puan	☐
		Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan	☐
		Hatırlamıyorum 0 Puan	☐

7 15 Nisan 1931'de Türk Tarihini Tetkik Cemiyeti (Türk Tarih Kurumu)'nin görevi, Türk tarihini bilimsel yöntemle incelemek, millî ve uluslararası kongrelerde Türk Tarih Tezi'ni açıklamaktır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

8 12 Ekim 1932'de kurulan Türk Dili Tektik Cemiyeti (Türk Dil Kurumu)'nin amacı, Türk dilinin zenginliğini ortaya çıkartarak, millî ve uluslararası kongrelerde açıklamaktır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

9 Türk dilini zenginleştirmek, canlı tutmak ve yabancı kelimelerden kurtarmak için yapılan çalışmalar ve açılan kurumların faaliyetleri Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

10 Darülfünûn, 20 Şubat 1870'de İstanbul'da açılan, Osmanlı Devleti'nin Batılı anlamda ilk yükseköğretim kurumudur.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

11 1924'te Musiki Muallim Mektebi (Müzik Öğretmen Okulu), 1932'de Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası kurulmuş, 1934'te Millî Musiki Akademisi, 1936'da Ankara Konservatuvarı açılmıştır.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

12 Tiyatro alanında Osmanlı döneminde faaliyet gösteren Darülbedayi, 1934'te çağın gereklerine göre İstanbul Şehir Tiyatrosuna dönüştürülmüştür.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

13 Türkiye Büyük Millet Meclisi, 25 Kasım 1925'te şapka giyilmesi hakkındaki kanunu kabul etti. Bu tarihten itibaren şapka ve kasket, çağdaşlığın sembolü olarak Türk Milleti tarafından kullanılmaya başlandı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

14 30 Kasım 1925'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen kanunla tarikatlar, tekkeler, zaviyeler ve türbeler kapatıldı. Aynı zamanda şeyhlik, dervişlik, dedelik, seyitlik, babalık, müritlik ve türbedarlık unvanları da yasaklandı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

15 Tekke, Zaviye ve Türbelerin kapatılması ile sosyal hayatın laikleşmesi konusunda önemli bir adım atılıp, sosyal hayattaki etkileri sonlandırılarak dinî yaşam bireylerin tercilerine bırakıldı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

16 Takvim, saat, rakamlar ve ölçüler konusunda çağdaş dünya ile uyumlu hâle gelen idari ve sosyal hayat 1935'te, hafta tatilinin cuma gününden pazar gününe alınması düzenlemesiyle tamamlandı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

17 Soyadı Kanunu'yla yapılan düzenleme, resmi işlerde yaşanılan sıkıntıları ortadan kaldırdı ve halkçılık ilkesi doğrultusunda toplumsal hayatta eşitliği sağladı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

18 Soyadı Kanunu'na uygun olarak Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 24 Kasım 1934'te "Atatürk" soyadı verildi.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

19 Kadınlarımız, 1930'da Türk kadınına belediye seçimlerinde seçme hakkı, 1933'te Türk kadını muhtarlık seçimlerine katılma, 5 Aralık 1934'te genel seçimlerde de seçme ve seçilme haklarını kazandılar.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

20 17 Şubat 1923'te yeni Türk Devleti'nin ekonomi politikasını belirlemek ve ülkeyi kalkındırmak için Türkiye İktisat Kongresi toplandı. Kongreye sanayici, tüccar, esnaf ve çiftçi temsilcileri katıldı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

21 1934'te yürürlüğe konulan "Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı" ile kalkınma hamlesi devlet gözetiminde ve müdahalesiyle gerçekleştirilmeye başlandı. Bu dönemde yapılan bütün yatırımlar devletçilik ilkesiyle yapıldı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

22 1 Temmuz 1926'da çıkarılan Kabotaj Kanunu ile Türk kara sularında yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına gemi işletme hakkı verildi. Bu kanun, milliyetçilik ilkesi doğrultusunda atılan bir adımdı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

23 1877'de "Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti" olarak kurulan, 1923'te ise "Türkiye Hilâl-i Ahmer Cemiyeti" adını alan sağlık ve yardım kuruluşuna Atatürk tarafından Kızılay adı verildi.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

24 23 Nisan 1920'de kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi, güç şartlar altında hem millet egemenliğini sağlamış hem de Millî Mücadeleyi yönetmiştir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

25 23 Nisan 1920-1 Nisan 1923 tarihleri arasında görev yapan I. Meclis'te toplumun her kesiminden, değişik görüşlere sahip milletvekilleri bulunmaktaydı.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

26 1 Nisan 1923'te seçimlerin yenilenmesinden sonra İkinci Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak anılan meclis, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin millî ve laik yapısını güçlendirecek inkılapların yasal zeminini hazırlayacak önemli adımları atan görevler üstlendi.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

27 Terakkiperver (İlerici) Cumhuriyet Fırkası (Partisi), Kazım Karabekir, Rauf (Orbay), Dr. Adnan (Adıvar), Refet (Bele) ve Ali Fuat (Cebesoy) tarafından kuruldu.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

28 Serbest Cumhuriyet Fırka, çok partili hayata geçiş denemeleri sürecinde kurulan ikinci muhalefet partisidir.

- Hatırlıyorum 2 Puan ☐
- Kısmen Hatırlıyorum 1 Puan ☐
- Hatırlamıyorum 0 Puan ☐

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN	PUAN	PUAN	TOPLAM PUANINIZ
00-36	37-44	45-56	
KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ	ÇALIŞMALISINIZ	ÇOK İYİ	

1 - 23 arası maddeler için karekodu okutun

24 - 28 arası maddeler için karekodu okutun

Eşleştirme - 1

Aşağıda verilen I.sütundaki bilgilerle II.sütundaki bilgileri eşleştiriniz.

EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

1	Tevhid-i Tedrisat Kanunu	Darülbedayi'nin İstanbul Şehir Tiyatrosuna dönüştürülmesi	A
2	Harf İnkılabı	Türk Dili Tektik Cemiyetinin kurulması	B
3	Dil Alanındaki Çalışmalar	Millet Mekteplerinin açılması	C
4	Tarih Alanındaki Çalışmalar	Medreselerin kapatılması	Ç
5	Üniversite Reformu	Türk Tarihini Tetkik Cemiyetinin kurulması	D
6	Güzel Sanatlar ve Spor	Darülfünûn'un kapatılması	E

Boşluk Doldurma

Aşağıda karışık olarak verilen kavramları metinde doğru boşluklara yerleştiriniz.

Atatürkçü Düşünce Sistemi	ezani	Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası	Millet Mektepleri	Kızılay
Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı	Misak-ı İktisadi	devletçilik	Saltanatın Kaldırılması	Serbest Cumhuriyet Fırkası
Sanayi-i Nefise Mektebi	Soyadı Kanunu	sosyal eşitlik	aşar vergisi	Tevhid-i Tedrisat Kanunu
alafranga	Yeşilay	Halkçılık	Türk Medeni Kanunu	Milliyetçilik
Kabotaj Kanunu	Cumhuriyet Halk Partisi	Sıbyan Mektepleri	Planlı ekonomi	gümrük vergisi

1. ..... ile, eğitim-öğretimde birlik sağlanması hedeflenmiştir.

2. Okuma-yazma oranını artırmak için okul çağının dışında kalanlara okuma-yazma öğretmek amacıyla ..... açılmıştır.

3. 1928'de Osmanlı döneminden kalan ....., Güzel Sanatlar Akademisi'ne dönüştürülerek çağdaş bir nitelik kazandırılmıştır.

4. Kılık ve kıyafet düzenlemeleriyle kıyafette birlik sağlanarak ..... ilkesi doğrultusunda ..... sağlanmış oldu.

5. 1 Ocak 1926'dan itibaren ..... denilen 12 saat dilimini esas alan saat yerine, 24 saat dilimini esas alan ..... birimi kabul edildi.

6. .....'yla yapılan düzenleme, resmi işlerde yaşanılan sıkıntıları ortadan kaldırıp, halkçılık ilkesi doğrultusunda toplumsal hayatta eşitliği sağlamıştır.

7. ..... ile hukuk alanında birlik ve düzen sağlanmış; Türk kadının toplumdaki yeri ve saygınlığı güçlenmiştir.

8. 1934'te yürürlüğe konulan "....." ile kalkınma hamlesi devlet gözetiminde ve katkısıyla gerçekleştirilmeye başlandı.

9. Ekonomide ..... anlayışı doğrultusunda sanayiyi geliştirmek için Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) adı verilen, işletmesini devletin üstlendiği ekonomi kuruluşları kuruldu.

10. ..... ile Türk karasularında gemi işletmesi hakkı sadece Türk denizcilerine verilmiştir.

11. İzmir İktisat Kongresi'nde "Büyük özveriyle kazandığımız milli bağımsızlığımızdan hiçbir ödün verilmeyecektir." diye özetleyebileceğimiz ..... kabul edilmiştir.

12. ..... ile Osmanlı Devleti'nin Lozan'a gitmesi ve İtilaf devletlerinin görüş ayrılığı yaratma çabası engellenmiş oldu.

13. Türk tarihini bilimsel yöntemlerle araştırarak Türk milletinin tarih içerisinde oynadığı olumlu rolü ortaya çıkarmak, ... ilkesi doğrultusunda atılan bir adımdır.

14. 1925'te çıkarılan bir kanunla aşar vergisi kaldırıldı. Halkçılık anlayışı doğrultusunda yapılan bu hamle ile devlet, en büyük gelir kaynağından vazgeçti.

15. 1877'de "Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti" olarak kurulan, 1923'te ise "Türkiye Hilâl-i Ahmer Cemiyeti" adını alan sağlık ve yardım kuruluşuna Atatürk tarafından ..... adı verildi.

16. ..... Türk milletinin kendi tarihî birikimleriyle çağdaş dünyaya uyumunu öngören bir sistemdir.

17. Türk inkılabı sürecinde; .....,inkılap hareketlerinin çoğunu gerçekleştirmiştir.

18. ....., Cumhuriyet Dönemi'nin ikinci muhalefet partisi olarak 12 Ağustos 1930'da İstanbul'da kuruldu.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1.

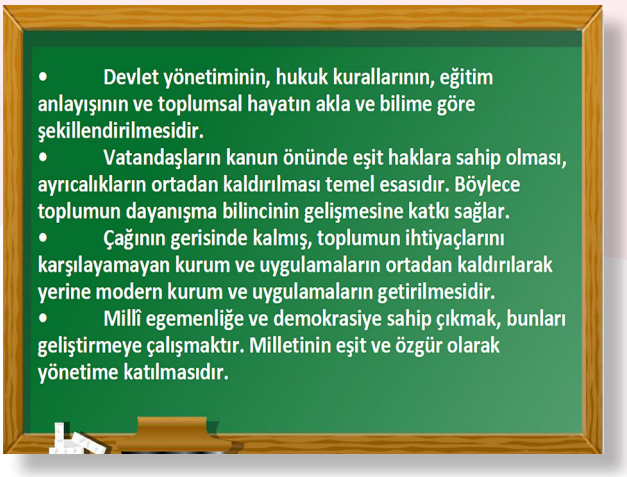

Verilen özellikler dikkate alındığında aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi ile bir ilişkilendirme <u>yapılamaz</u>?

A) Devletçilik
B) Laiklik
C) Cumhuriyetçilik
D) Halkçılık
E) İnkılapçılık

2. Atatürk'ün milliyetçilik ilkesinin temel özellikleri:

- Milletini sevmek, onun varlığını yüceltmek ve milletinin mutluluğu için çalışmaktır.
- Millî Mücadele'yi ortaya çıkaran ve başarıya ulaştıran ruhun kaynağıdır.
- Devleti; ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak kabul eder.
- Sadece siyasi açıdan değil, ekonomik ve kültürel açıdan da dışa bağımlı olmaya karşıdır.
- Türk milletinin varoluşunu ortak bir tarihe, dile, kültüre, birlikte yaşama arzusuna ve vatan kavramına dayanır.

Buna göre Atatürk'ün milliyetçilik ilkesi ile ilgili;

I. Birleştirici ve bütünleştiricidir.
II. Batılı fikir ve düşüncelere karşıdır.
III. Tam bağımsızlık temel esastır.
IV. Millî ekonomiye önem verir.

yargılardan hangilerine <u>ulaşılmaz</u>?

A)Yalnız I B) Yalnız II C)I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

3. -"Bizim düşüncemizde çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, asker, doktor kısacası herhangi bir sosyal müessesede çalışan bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir."

- "Efendiler! Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılapların amacı Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş medeniyet seviyesine ulaştırmaktır."

- "Memlekette her çeşit üretimin arttırılması için özel teşebbüsün devletçe gerekli görüldüğünü önemle vurguladıktan sonra diyebiliriz ki devlet ve özel teşebbüs birbirine karşı değil, birbirinin tamamlayıcısıdır."

- "Hükûmet ile millet arasında geçmişteki ayrılık kalmamıştır. Hükûmet millettir ve millet hükûmettir. Artık hükûmet üyeleri kendilerinin milletten ayrı olmadıklarını ve milletin efendi olduğunu tamamen anlamışlardır.

Mustafa Kemal Atatürk'ün sözleri ile aşağıdaki Atatürk İlkelerinden hangisi arasında ilişki <u>kurulamaz</u>?

A) Halkçılık
B) Laiklik
C) Milliyetçilik
D) Devletçilik
E) Cumhuriyetçilik

4.

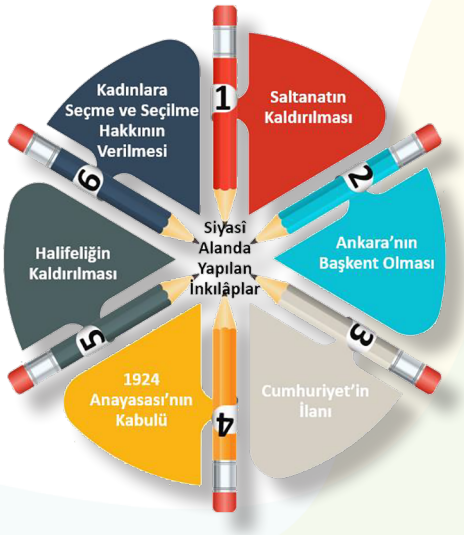

Siyasi alanda yapılan inkılapların kronolojik sıraya göre doğru olabilmesi için hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) V ve VI

5.

Ankara'nın başkent olarak tercih edilme sebepleri arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

A) Önemli demir ve kara yolları üzerinde olması
B) Millî Mücadele'nin Ankara'dan idare edilmesi
C) Büyük Millet Meclisinin Ankara'da açılması
D) Savunmaya daha elverişli olması
E) Nüfus büyük bir çoğunluğunun Türk olması

6.

Cumhuriyetin ilan edilmesiyle Türk tarihinde yeni bir dönem açıldı. Böylece Millî Mücadele sürecinde esas alınan, millî egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu düşüncesi resmen gerçekleşti. Bunun yanında meclis hükûmeti sisteminden, kabine sistemine geçilerek hükûmet kurma bunalımı aşıldı. Yeni Türkiye devletinin yönetim sisteminin resmî olarak cumhuriyet olması, rejimin adını belirlediği gibi ileriki yıllarda yapılacak olan inkılâplara da elverişli bir zemin hazırladı.

Böylece Cumhuriyetin ilanıyla;

I. Cumhuriyetçilik ilkesi hayata geçirilmiş oldu.
II. Fiilen uygulanan yönetim anlayışı resmiyet kazandı.
III. Yeni Türkiye devletinin başkentinin neresi olacağı tartışmaları son buldu.
IV. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin görevleri hükümete devredildi.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

7. Hukuk alanında yapılan inkılâplar, millî egemenlik anlayışı doğrultusunda hukuk üstünlüğünün geçerli olduğu bir devlet yapısı oluşturmayı amaçladı. Yapılan düzenlemeler cinsiyete, ırka ve dine dayalı ayrımları sona erdirdi. Akla, bilime ve mantığa dayalı bir hukuk düzeni kurulmasını sağladı.

Muasır medeniyet seviyesine uygun oluşturulan hukuk düzeni inkılâpların halk tarafından benimsenmesinde son derece etkili oldu.

Buna göre hukuk alanında yapılan inkılâplar,

I. Laik
II. Eşitlikçi
III. Çağdaş
IV. Seçkinci

gibi özelliklerden hangileri ile ifade edilebilir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve IV
D) I, II ve III
E) II, III ve IV

8. 3 Mart 1924'de Halifeliğin kaldırıldığı gün TBMM'ye sunulan kanun tekliflerinin kabulü ile Erkan-ı Harbiye Reisliği ile Şer'iye ve Evkaf Vekâletleri kaldırılarak yerlerine Genelkurmay Başkanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Buna göre yapılan düzenlemeler ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Devletin laikleşme ve sivilleşmesi doğrultusunda adım atılmıştır.
B) Birçok inkılâp aynı gün yapılmıştır.
C) Çok partili hayata geçişe zemin hazırlanmıştır
D) Sosyal devlet anlayışı benimsenmiştir.
E) Barışçıl bir politika hedeflenmiştir.

9. I. Soyadı Kanunu'nun kabulü

II. Türk Dil Kurumu'nun kurulması

III. Aşar vergisinin kaldırılması

IV. Türk Tarih Kurumu'nun kurulması

V. Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması

Yukarıdakilerden hangileri Atatürk'ün Milliyetçilik ilkesine dayalı olarak gerçekleştirilen yeniliklerdir?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

10.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, dış ilişkilerde dünya ve yurt barışının sağlanması ve kalıcı olması yönünde çaba göstermiştir. Bu çabasını Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesine dayandırmış ve günümüze kadar izlediği politikaları bu temel ilkeye dayandırmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bu düşüncesini koruması karşılığında yabancı devletlerden beklediği temel tutum aşağıdakilerden hangisi olmuştur?

A) Ülkemize karşı yaptırımlar uygulamaları
B) Ekonomik alanda sınırlandırmalar getirmeleri
C) Askeri alanda ülkemize karşı ittifaklar kurmaları
D) Ülkemizin iç siyasetine müdahale etmeleri
E) Varlığımızı ve bağımsızlığımızı kabul etmeleri

11.

1923-1941 Arası Resmî ve Özel İlkokul, Ortaokul ve Liselerdeki İstatistik Sonuçları

Okul Türü	Öğretim Yılı	Okul Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretmen Sayısı
			Kız	Erkek	Toplam	
İlkokul	1923-24	4.894	62.954	273.107	341.941	10.238
	1930-31	6.598	174.227	315.072	489.299	16.318
	1940-41	10.596	294.468	661.279	955.747	20.564
Ortaokul	1923-24	72	-	-	5.905	796
	1930-31	83	6.945	20.148	27.093	1.068
	1940-41	252	26.235	69.097	95.332	3.867
Lise	1923-24	23	-	-	1.241	513
	1930-31	57	1.366	4.333	5.699	637
	1940-41	82	5.981	18.881	24.862	1.544

1923 – 1941 yılları arasında okulların istatistik sonuçları ile ilgili verilen tablo dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) 1923 yılından itibaren okul sayıları giderek artmıştır.
B) İlkokuldaki toplam öğrenci sayısı, ortaokuldaki toplam öğrenci sayısından fazladır.
C) Liselerde kız öğrenci sayısı, erkek öğrenci sayısından fazladır.
D) 1930-1931 yılları arasında en az öğretmen sayısı lisededir.
E) Ortaokuldaki öğrenci sayısı artarken öğretmen sayısı da artmıştır.

12.

"Efendiler, yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri eğitim sınırı ne olursa olsun, en önce ve her şeyden önce Türkiye'nin bağımsızlığı için kendi benliğine ve millî geleneklerimize düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek gereği öğretilmelidir. Uluslararası dünyanın bugünkü durumuna göre, böyle bir savaşın gerektirdiği mücadele ruhunu taşımayan insanlara ve bu nitelikteki insanlardan kurulu topluluklara yaşama ve bağımsızlık hakkı yoktur."

Mustafa Kemal ATATÜRK

Atatürk'ün bu sözü dikkate alındığında Türk millî eğitiminin hedefi ile ilgili olarak,

I. Ülkenin bağımsızlığının korunması bilinci gelecek nesillere verilmelidir.

II. Eğitimde millî değerlere önem verilmelidir.

III. Eğitimde çağdaş bilgi ve teknikler ön plana çıkarılmalıdır.

yargılarından hangilerine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II E) II ve III

13. **Atatürk'ün Türk Gençliğine Sözleri**

Millî Mücadele'den Önce	Millî Mücadele Yıllarında	Millî Mücadele'den Sonra
"Her şeye rağmen muhakkak bir ışığa doğru yürümekteyiz. Bende bu imanı yaşatan kuvvet, yalnız aziz memleket ve milletim hakkındaki sonsuz sevgim değil, bugünün karanlıkları, ahlaksızlıkları, şarlatanlıkları içinde sırf vatan ve hakikat aşkıyla ışık serpmeye ve aramaya çalışan bir gençlik görmemdir."	"Evlat müsterih ol. Gençlikle iftihar ediyor ve gençliğe güveniyorum. Azınlıkta kalsak da mandayı kabul etmeyeceğiz. Parolamız tektir ve değişmez: Ya istiklal, ya ölüm!... Vatanın bütün ümidi ve geleceği genç neslin anlayış ve enerjisine bağlanmıştır."	"Son sözlerimi özellikle memleketimizin gençliğine yöneltmek istiyorum. Gençler! Cesaretimizi artıran ve sürdüren sizlersiniz. Siz almakta olduğunuz terbiye ve irfanla insanlık meziyetinin, vatan sevgisinin, fikir hürriyetinin en kıymetli örneği olacaksınız. Ey yükselen yeni nesil! Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yaşatacak olan sizlersiniz.

Atatürk'ün Türk gençliği ile ilgili sözleri dikkate alındığında,

I. Ülkenin bağımsızlığına yönelen tehlikeleri göğüslemede Türk gençliğine güvenmiştir.

II. Cumhuriyeti devam ettirme görevini Türk gençliğine vermiştir.

III. Türk gençliğine yüklediği sorumluluklarda zamanla değişiklikler meydana gelmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve III E) I, II ve III

14. İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat 1923)

Türkiye'de bulunan ziraatçı, sanayici, tüccar ve işçi temsilcilerinden oluşan 1135 kişinin katılımıyla İzmir'de düzenlenen Türkiye İktisat Kongresinde oy birliği ile Misak-ı İktisadi kararları kabul edildi. Kongrede alınan kararların bazıları şunlardır:

- Devlet, özel sektörün gerçekleştiremediği girişimlere bizzat el atarak ekonomik görevini yerine getirecek.
- Yurt içi ham madde üretimine dayalı sanayi dalları kurulacak.
- Özel girişime kredi sağlayacak bir devlet bankası kurulacak.
- Küçük üretimden, fabrikalara geçilecek.
- Yabancıların kurdukları tekellerden kaçınılacak.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Misak-ı İktisadi kararlarına uygun bir ekonomik önlem olamaz?

A) Yatırımları yerli imkânları kullanarak yapmak

B) İthal ürünlere uygulanan gümrük vergilerini azaltmak

C) Millî sanayi ve ihracatı özendirmek

D) Çiftçilere kredi kolaylığı sağlamak

E) Türkiye'deki gemi işletme hakkını Türk vatandaşlara vermek

15. Mustafa Kemal Atatürk'e Göre Millî Dış Politikanın Esasları

"Millî sınırlarımız içinde, her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanıp varlığımızı koruyarak millet ve memleketin gerçek mutluluğu ve kalkınmasına çalışmak... Rastgele, bitmeyen emeller peşinde milleti uğraştırmamak, zarara uğratmamak... Medeni dünyadan, medeni ve insanca muameleyi ve karşılıklı dostluğu beklemektir."

"Bizim açıklık ve uygulanabilir gördüğümüz siyaset millî siyasettir. Dünyanın bugünkü genel şartları ve asırların beyinlerde ve karakterlerde biriktirdiği gerçekler karşısında hayalperest olmak kadar büyük hata olamaz. Tarihin ifadesi budur. İlmin, aklın, mantığın ifadesi böyledir. Milletimizin güçlü, mutlu ve güvenlik içinde yaşayabilmesi için, devletin tamamen millî bir siyaset izlemesi ve bu siyasetin bünyemize tamamen uygun ve dayalı olması lazımdır."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Atatürk Dönemi Türk dış politikasının esaslarından biri olamaz?

A) Gerçekçi olması

B) Millî menfaatleri esas alması

C) Akıl ve mantık ilkeleri ile hareket edilmesi

D) Diğer devletlerin yönetimlerinden etkilenilmesi

E) Karşılıklı eşitliğe dayanan ilişkiler kurulması

16. Dış politika bir ülkenin dış dünya ile siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkileri başta olmak üzere her çeşit ilişkilerinin yönetimi olarak da tarif edilebilir.

Bu tanıma göre aşağıdaki gelişmelerden hangisinin Atatürk Dönemi Türkiye'nin dış politikası ile ilgili olduğu söylenemez?

A) Nüfus mübadelesinin çözümlenmesi
B) Türkiye'nin Milletler Cemiyetine girişi
C) Balkan Antantı' nın imzalanması
D) Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin imzalanması
E) Mustafa Kemal'e suikast girişimi

17.

Teşvik-i Sanayi Kanunu
(Sanayiyi Özendirme Yasası)
1927'de çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu ile devlet; özel girişime destek sağlamayı, millî sermayeyi güçlendirmeyi ve yerli sanayiyi kurmayı amaçladı. Ancak halkta yeterli sermaye olmayışı ve 1929 yılında dünyada yaşanan ekonomik kriz bu kanunun tam anlamıyla uygulanmasını engelledi.

Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun tam olarak uygulanamamasının aşağıdakilerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?

A) Ekonomide devletçilik politikasının uygulanmasına
B) Ekonomik kalkınmanın yabancı sermayeye dayandırılmasına
C) Harp sanayinin geliştirilmesine
D) Uluslararası ölçü birimlerinin kabul edilmesine
E) Kabotaj Kanunu'nun çıkarılmasına

18. Atatürk ilkelerine sahip çıkmak için vatandaşlara düşen görevler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

A) Atatürkçü düşünce sistemini dogmatik bir anlayış olarak benimsemek
B) Türkiye Cumhuriyeti'ni kalkındırmak için çalışmak
C) Kişi hak ve hürriyetlerine saygılı olmak
D) Gelecek kuşaklara bu ilkelerin öğretilmesini sağlamak
E) Millî birlik ve beraberliği bozacak davranışlardan kaçınmak

19. Aşağıdakilerden hangisi Atatürkçü Düşünce Sistemi'nin özelliklerinden değildir?

A) Çağdaş medeniyet düzeyinin üstüne çıkmanın amaçlaması
B) Türk milletinin ihtiyaç ve isteklerinin esas alınması
C) Değişmez, sorgulanamaz ve tartışılamaz esaslara dayanması
D) Ulusal egemenlik ve bağımsızlığın temel amaç olması
E) Akılcı ve bilimsel düşünceye önem verilmesi

20. Mustafa Kemal "...Türkiye büyük ve önemli bir çaba harcıyor. Çünkü savunduğu, bütün haksızlığa uğramış milletlerin, bütün Doğu'nun davasıdır.'' demiştir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün bu sözü Türk inkılabının hangi yönünü ortaya koymaktadır?

A) Kendine özgülüğünü
B) Evrenselliğini
C) Çok yönlülüğünü
D) Geleneksel değerleri önemsemesini
E) Bağımsızlığı ilke edinmesini

Aşağıdaki soruları verilen parçaya göre cevaplayınız.

NASIL BİR SİSTEM

Cumhuriyetimiz henüz çok gençtir. Maziden kendine miras kalan bütün hayatî işler, zamanın mecburiyetlerini tatmin edecek derecede değildir. Siyasî ve fikrî hayatta olduğu gibi iktisadî işlerde de fertlerin teşebbüsleri neticesini beklemek doğru olamaz. Mühim ve büyük işleri, ancak milletin umum servetine ve devletin bütün teşkilât ve kuvvetine dayanarak, millî egemenliğin tatbik ve icrasını düzenleme ile görevli olan hükûmetin, mümkün olduğu kadar üzerine alıp başarması tercih olunmalıdır.

Diğer bazı devletlerin ikinci derecede görebileceği ve fertlerin teşebbüslerine terk olunmasında sakınca görülmeyen işlerden birçoğu, bizim için hayatîdir ve birinci derecede mühim devlet vazifeleri arasında sayılmalıdır.
Özet olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni idare edenlerin, demokrasi esasından ayrılmamakla beraber "ılımlı devletçilik" ilkesine uygun yürümeleri, bugün içinde bulunduğumuz hallere, şartlara ve mecburiyetlere uygun olur. Bizim takibini uygun gördüğümüz "ılımlı devletçilik" ilkesi, bütün üretim ve dağılım araçlarını fertlerden alarak, milleti büsbütün başka esaslar dâhilinde tanzim etmek gayesini takip eden sosyalizm ilkesine dayalı kolektivizm yahut komünizm gibi hususî ve ferdî iktisadî teşebbüs ve faaliyete meydan bırakmayan bir sistem değildir.

1930 (Afet İnan, M.B. ve M.K. Atatürk'ün El Yazıları, s. 447 - 449)

1. Mustafa Kemal Atatürk'ün" Siyasî ve fikrî hayatta olduğu gibi iktisadî işlerde de fertlerin teşebbüsleri neticesini beklemek doğru olamaz." ifadesi ile Atatürk ilkelerinden hangisine bir gerekçe oluşturduğu söylenebilir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Mustafa Kemal Atatürk'ün" "ılımlı devletçilik" ilkesi nasıl bir sistem ön görmektedir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Metne göre "Maziden kendine miras kalan bütün hayatî işler, zamanın mecburiyetlerini tatmin edecek derecede değildir." **ifadesi ile Genç Cumhuriyet'in önündeki öncelikli işin ne olduğu ve nasıl yapılacağı söylenebilir? Yazınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Mustafa Kemal Atatürk'ün" "Türkiye Cumhuriyeti'ni idare edenlerin, demokrasi esasından ayrılmamakla beraber 'ılımlı devletçilik' ilkesine uygun yürümeleri" **ifadesinde hangi tehlikeye dikkat çekmektedir? Açıklayınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki soruları metinden yola çıkarak cevaplayınız.

YENİ TÜRK DEVLETİNİN DIŞ POLİTİKA İLKELERİ

Türk Kurtuluş Mücadelesi'nin temel amacı, tarih içindeki ömrünü tamamlayarak savaşla beraber yıkılan, dağılan ve her taraftan istilaya uğrayıp Batı sömürgeciliğinin iştahına konu teşkil eden Osmanlı İmparatorluğunun enkazı ve yıkıntılarından Türk olan kısmı kurtarıp yepyeni ve millî bir devlet yaratmak olduğuna göre, Kurtuluş Mücadelesi'nin dış münasebetlerine de bu amacın egemen olması tabii idi. Atatürk'ün deyimi ile, Millî Kurtuluş Mücadelesi'nin dış politikasının temel ilkesi "milletin dâhili ve harici istiklali" nin tanıtılması ve "her milletin kendi mukadderatına kendisinin hâkim olması... hakkımızın bila kayd-ü şart tanınması".

Millî Kurtuluş Mücadelesi her şeyden önce dışarıya, istilacılara yönelmiş bir hareket olduğu içindir ki, bu mücadelenin teşkilatlanmasında ilk büyük adımı teşkil eden Erzurum Kongresi kararları da, Sivas Kongresi'nden farklı olarak, esas itibariyle, dışarıya, bütün dünyaya hitap etmiştir. Bu sebepledir ki, bu kararlar Millî Mücadele diplomasinin de temel ilkeleri olmuştur. "Millî sınırlar dâhilinde bulunan bütün vatan parçalarının bütünlüğü", "birbirlerinden ayrılmazlığı", "Her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı... Milletin bir bütün olarak savunma ve karşı koyması", "Manda ve himaye (nin) kabul olunamaz" lığı, Millî Mücadele sırasındaki dış münasebetlerde daima göz önünde tutulacak esas ilkeler olacaktır.

Türk dış politikası Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra (1923-1932 yılları arasında) Lozan'dan geriye kalan sorunların çözümüne odaklanmıştır. Bu dönemde Musul meselesi, Düyunu Umumiye borçları, nüfus mübadelesi ve yabancı okullar sorunları ile uğraşılmıştır.

1932-1938 Dönemi'nde Türkiye'nin dış politikası "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesi doğrultusundaki barışçı politika doğrultusunda şekillenmiştir. Bu dönemde yaklaşan Dünya Savaşı tehlikesine karşı hazırlık esaslı bir politika izlenmiştir. Milletler Cemiyeti'ne üyelik, Balkan Antantı'nın kurulması, Montrö Boğazlar Sözleşmesi, Hatay meselesi ve Sadabat Paktı'nın kurulması gibi politikalar esas alınmıştır.

Açık Uçlu Sorular-2

1. Millî Mücadele hareketinin amaçları ve ilkeleri öncelikle nerede tespit edilmiştir? Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. 1932-1938 Dönemi'nde nasıl bir dış politika izlenmiştir. Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. 1932-1938 Dönemi'nde Türkiye'nin çözümü için uğraştığı en önemli konular nelerdir? Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Millî Mücadele sırasında dış ilişkilerde daima göz önünde tutulan ilkeler nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra 1923-1932 yılları arasında Türkiye'nin dış politikası nasıl gelişmiştir? Açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Atatürk, Millî Mücadelesi'nin dış politikasının temel ilkesi nasıl açıklamıştır? Yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Metin ve görsellerden yararlanarak soruları yanıtlayınız.

EKONOMİK BAĞIMSIZLIK

TÜRKİYE İKTİSAT KONGRESİ

İktisat Kongresi, Lozan görüşmelerinin kesilmesinden sonra 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında İzmir'de toplanan bir kongredir. Ekonomi merkezli sorunların belirleyici olduğu bu dönemde Ankara hükûmeti, ülkede yaşanan ekonomik sorunlara bir çözüm bulabilmek ve bağımsız bir devletin kurulacağına olan inanç ile yeni devletin ekonomik programını ortaya çıkarabilmek için bir iktisat kongresi toplama kararı almıştır. Kongrenin oluşum sürecinde üç ismin ön plana çıktığı görülmektedir. Bunlardan ilki Meclis Başkanı Mustafa Kemal Atatürk, ikincisi İktisat Vekili Mahmut Esat Bozkurt ve İzmir İktisat Kongresi'ne başkanlık yapan Kazım Karabekir'dir. İzmir İktisat Kongresi, temel olarak bir iktisat kongresidir ancak kongrede siyasi bağımsızlık ve iktisadi bağımsızlık birbirinden bağımsız düşünülemeyecek bir bütünü oluşturmaktadır. Millî Mücadele Dönemi'nde çizilen Misakımillî sınırları aynı zamanda ülkenin siyasal bağımsızlığının da sınırlarını oluşturmaktadır ancak siyasal bağımsızlığın iktisadi bağımsızlıkla pekiştirilmesi gerekmektedir. Kongrede alınan kararlar daha çok Türk toplumunu bir bütün hâlinde daha çok çalışmaya ve üretmeye sevk edecek motivasyona yöneliktir. Bu kongrede ifade edilen en temel husus "bağımsızlık" vurgusudur. Kongrede alınan kararların çoğu uygulanan iktisat politikasına yansımışsa da bazıları çeşitli sebeplerle uygulanamamıştır.

İhsan Ömer Atagenç, İzmir İktisat Kongresi'nin Türk Dış Politikasının İnşasındaki Rolü (Düzenlenerek alınmıştır.)

1. Türkiye İktisat Kongresi'nin toplandığı tarihten yola çıkarak kongrenin gerçekleştiği dönemle ilgili neler söyleyebilirsiniz?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Türkiye İktisat Kongresi'nin toplanacağı kent olarak sizce neden İzmir seçilmiştir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuken kurulmadığı ve siyasi bağımsızlığının henüz tanınmadığı bir dönemde ekonomi merkezli bir kongrenin toplanmasında karar alıcıların gerekçeleri sizce neler olabilir?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Yalnızca görsellerden yararlanarak İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nin katılımcılarıyla ilgili hangi çıkarımlarda bulunabilirsiniz?

Görsel 1 : .....
.....
.....

Görsel 2 : .....
.....
.....

Metinlerden ve görsellerden yararlanarak soruları cevaplayınız.

BÜYÜK DEHA

Görsel 1: Mustafa Kemal ATATÜRK
Çankaya Köşkü'ndeki çalışma masasında

Görsel 2: Atatürk'ün kütüphanesi-
Çankaya Atatürk Müze Köşkü

Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaşı'nda çok büyük bir asker olarak mesleğinin en üst temsilcilerinden biri hâline gelmesi ile düşüncelerinin olgunlaşması paralellik içindedir. Ona göre "Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesi büyük bir hata idi. Almanya mutlaka yenilecek ve Osmanlı Devleti'ni de peşinden sürükleyecektir." Birkaç kez sorumluları bir an önce savaştan çekilmek için uyarır. Dikkate alınmaz. Türk ordusuna komuta eden Almanları hazmetmez. Akılcı bir çözüm yolu arar. Ziya Gökalp'in görüşlerini büyük ölçüde beğenir. Ağır yenilgi, ülkenin parçalanması bu çerçeveyi pekiştirir. İstanbul'daki hükûmet âcizdir. Bu hükûmet ile hiçbir iş yapılamaz. En iyisi her şeye baştan başlamaktır. Millî egemenliğe vurgundur. Millî egemenlik, milliyetçilik ruhunu uyandıracaktır. Böylece zafer kazanılır. 1923'te kurulan cumhuriyet rejimini yaşatmak için geriye dönülemez. Akılcılık ve bilim yolu ile ilerlenecektir. Yaradılışındaki dehasıyla o, yeni kurulan devletin yok olmaması için yüzlerce yıl denenen ama artık işleme gücünü tümden yitirmiş kurumlara dönülmemesi gereğini anlamıştı. Ayrıca 1911'den beri çarpıştığı emperyalizmin, tekrar oyununa gelmemek için bağımsızlıktan hiçbir ödün verilmemeliydi. Bu olayları dönemin bütün aydınları yaşamışlardı. Bu olaylar o aydınları belki çok üzdü fakat Atatürk gibi düşünmeye sürükleyemedi. Demek ki ortam elverişli olsa da dâhilerin belirmesi tesadüfe bağlıdır. Böyle bir tesadüfün Türk milletine rastlaması tarihin büyük bir olayıdır.

Ahmet Mumcu, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II (Düzenlenerek alınmıştır.)

1. Atatürkçü düşünce sisteminin oluşmasını sağlayan etkenlerle ilgili nasıl bir çıkarımda bulunabilirsiniz?

.....

.....

.....

2. Mustafa Kemal ATATÜRK' ün "Almanya mutlaka yenilecek ve Osmanlı Devleti'ni de peşinden sürükleyecektir." **öngörüsünden ve** "Türk ordusuna komuta eden Almanları hazmedemediği" **bilgisinden hareketle bir asker olarak ne hissettiğini ve bu durumun hangi anlayışa karşı bağlılığını güçlendirdiğini söyleyebilirsiniz?**

.....

.....

.....

3. Atatürk'ün birçok nutkunda aile hayatına, kadın haklarına, ruh gücüne ve sağlam karaktere önem verdiği bilinmektedir. Ayrıca milleti için savaşlarda yaptığı fedakârlıklar ve gerçekleştirdiği inkılaplarla hizmet etmiştir. Bu inkılapların korunmasını gençliğe emanet etmiştir. Bunun için de fikrî, ilmî, fennî ve bedenî olarak kuvvetli olmayı öğütlemiştir. "Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!" diyerek güven vermiştir. "Yurtta barış, cihanda barış!" ilkesiyle insana verdiği değeri vurgulamıştır. Ancak vatana göz dikenlere karşı daima uyanık olmayı ve vatan savunmasının kutsallığını hatırlatmıştır. Kendisi milletini düşman zulmünden kurtarmak için çetin mücadeleler vermiş, başarıya ulaşmış ve barışı sağlamıştır. Konuşmalarında din konusuna çok değinmiştir. Hz. Muhammed'i daima saygıyla anmıştır. İslam Tarihi'ni çok iyi incelemiş ve konu üzerinde düşünmüştür. Yanlış dinî yorumlardan ve hurafelerden millete yarar gelmeyeceğini takdir etmiştir. Dinin özündeki akılcı, bilimci ve çağdaş ruhun ortaya konmasını istemiştir. Dünya işi ile ilgili kanunların TBMM tarafından çıkarılmasını sağlamıştır.
Çubukçu, İ.A. ve diğerleri. (1986). Laiklik ve Din. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II. s. 279-280 (Alınmıştır.)

Verilen metnin içinden alınan pasajları Atatürkçülüğün temelini oluşturan hangi ilke ve inkılaplarla bağdaştırabilirsiniz?

1	Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur.	....
2	Yurtta sulh cihanda sulh!	....
3	Yanlış dinî yorumlardan ve hurafelerden millete yarar gelmeyeceğini takdir etmiştir.	....
4	Dinin içindeki akılcı, bilimci ve çağdaş ruhun ortaya konmasını istemiştir.	....
5	Dünya işleriyle ilgili kanunların TBMM tarafından çıkarılmasını sağlamıştır.	....
6	Vatana göz dikenlere karşı daima uyanık olmayı ve vatan savunmasının kutsallığını hatırlatmıştır.	....
7	Aile hayatına, kadın haklarına önem verdiği bilinmektedir.	....

Aşağıda verilen metinlerden yola çıkarak soruları cevaplayınız.

ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ DENEMELERİ VE KARŞILAŞILAN BAZI TEPKİLER

Görsel 1: Görsel: Türkiye Büyük Millet Meclisi Binası

Cumhuriyet Halk Fırkası: Mustafa Kemal, tasarladığı inkılâpları gerçekleştirmek amacıyla, birlikte uyum içinde çalışabileceği insanlardan oluşan Halk Fırkası' nı kurdu. 1923-1950 yılları arasında iktidarda kalan Halk Fırkası, ekonomide devletçilik sistemini benimsedi. Serbest

Cumhuriyet Halk Fırkası: Atatürk, çok partili sisteme geçmek istiyordu. Fethi Okyar 'ı ikna ederek SCHF' nın kurulmasını sağladı. (1930) Ekonomide liberalizmi benimseyen SCHF kurulduktan kısa bir süre sonra rejim karşıtlarının odağı haline gelince, aynı yıl Fethi Okyar tarafından kapatıldı.

Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası: Kazım Karabekir, Rauf (Orbay), Dr. Adnan (Adıvar), Refet (Bele) ve Ali Fuat (Cebesoy) tarafından 1924 yılında Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kuruldu. Devletçilik ve inkılâpçılık ilkelerinin uygulanmasına muhalefet eden TCF, ekonomide liberal sistemi benimsedi. Parti kısa bir süre sonra rejim karşıtlarının toplandığı bir merkez haline geldi. Doğuda çıkan karışıklıklarda rolü olduğu için 3 Haziran 1925'te kapatıldı.

1. Atatürk neden çok partili hayata geçmek istemiştir? Demokrasi ile çok partili hayat arasında nasıl bir ilişki kurarsınız?

.....

.....

.....

.....

.....

2. İç siyasi gelişmelerin demokratikleşme hareketlerine etkilerini nasıl açıklarsınız?

.....

.....

.....

.....

.....

ÇOK PARTİLİ HAYAT DENEMELERİ

TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ

Aşağıda birbirleri ile bağlantılı Doğru/Yanlış ifadeler içeren Tanılayıcı Dallanmış Ağaç tekniğinde bir bilgi verilmiştir. İlk cümleden başlayarak her doğru (D) ya da yanlış (Y) cevabınıza göre çıkışlardan sadece birini işaretleyiniz.

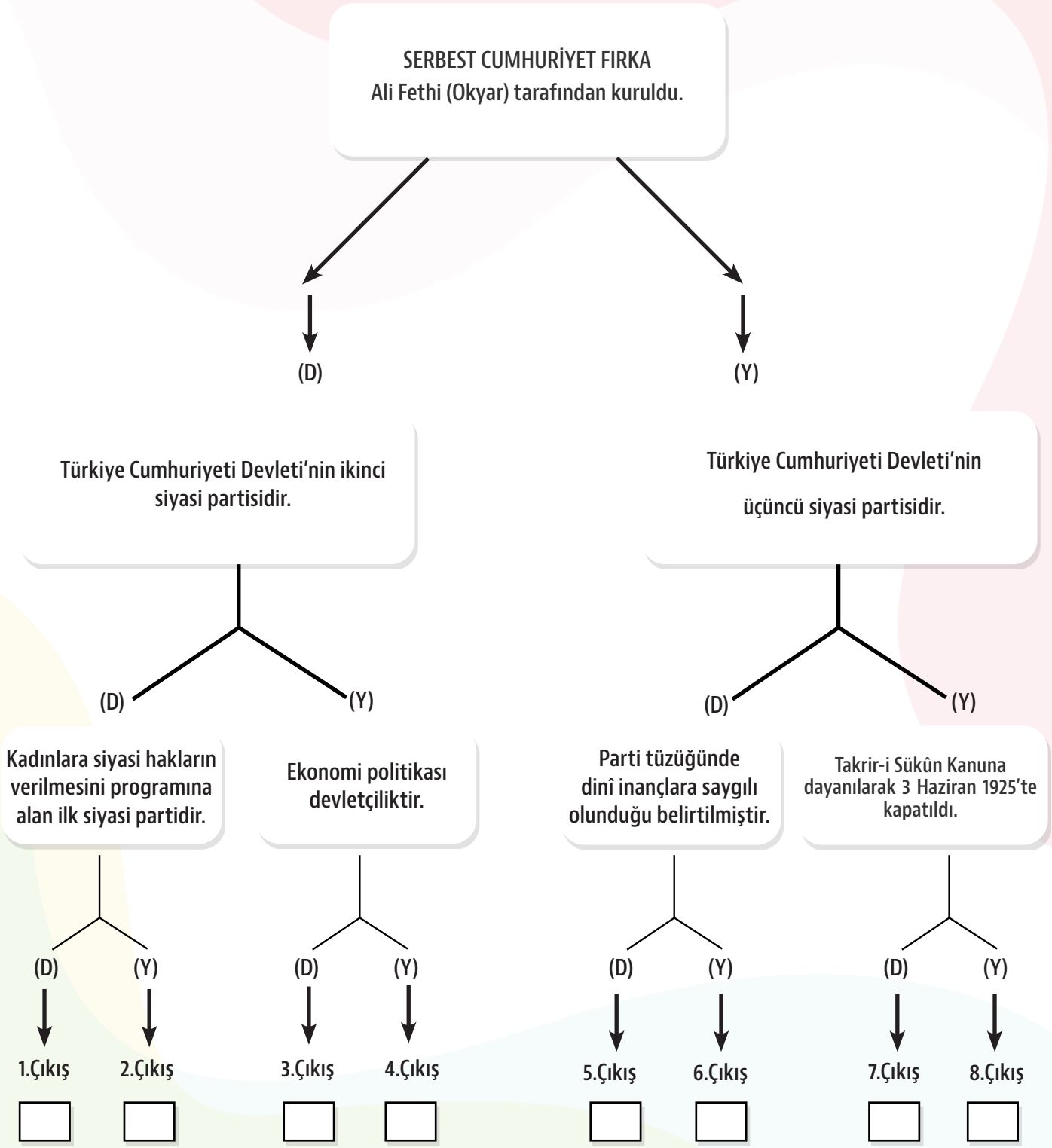

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

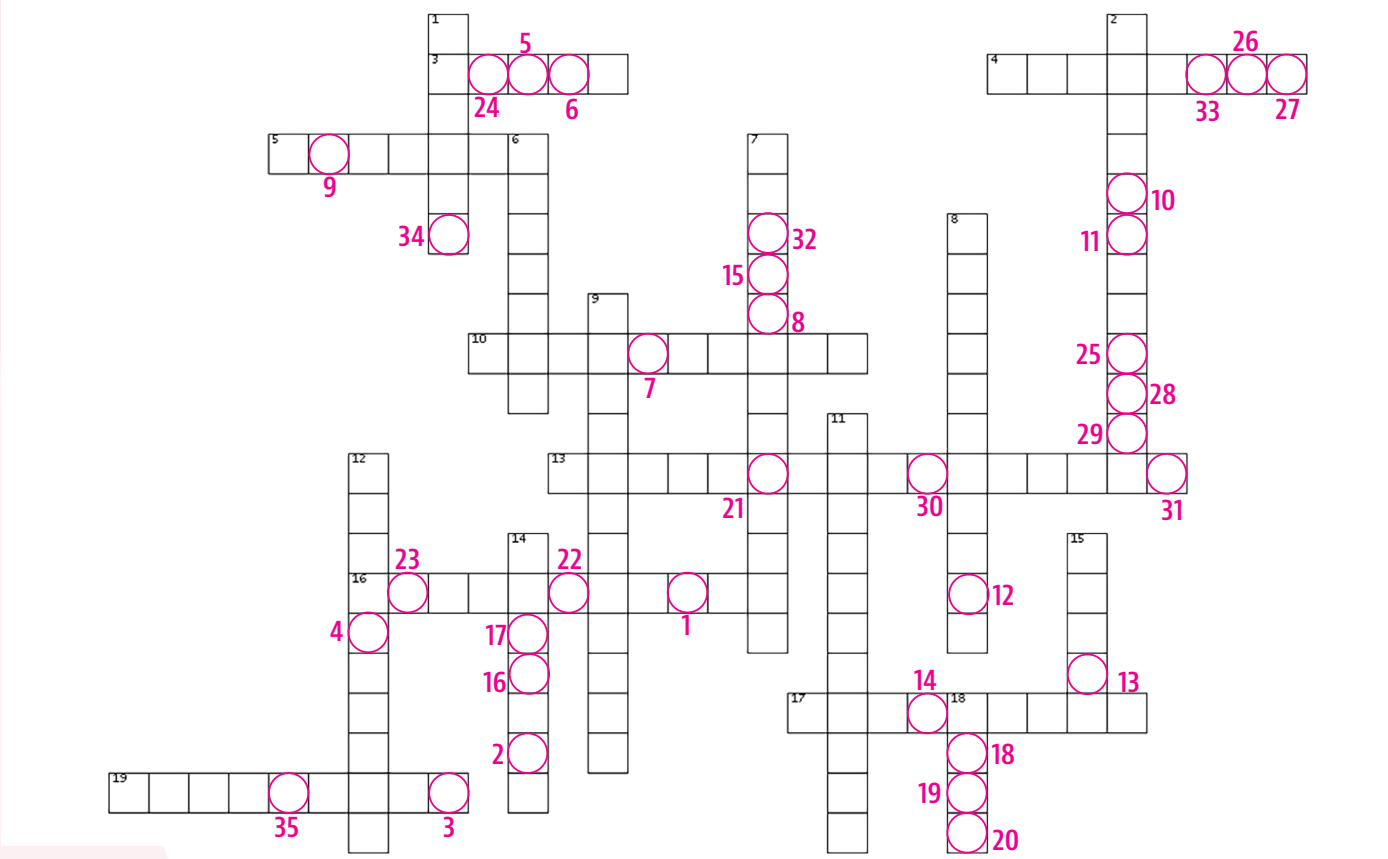

SOLDAN SAĞA

3. Misak-ı İktisadi Kararları'nın kabul edildiği şehir.

4. Türk Dili Tektik Cemiyeti'nin 1936'da ortaya koyduğu teori.

5. Türkiye'nin yer altı kaynaklarının işletme ve değerlendirmesinde, her türlü finans işleminin yapılması için açılan kuruluş.

10. İlk Atatürk heykelinin dikildiği İstanbul'daki semt.

13. Latin harflerinin kabulüyle, okuryazar sayısını artırmak için amacıyla açılan kurumlar.

16. Sağlıklı yaşamak için alınması gerekli önlemlerin bütünü.

17. Şapka inkılabının yapıldığı şehrimiz.

19. Tekstil sektörüne öncülük etmesi amacıyla 1933'te faaliyetlerine başlayan kuruluş.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. 1 Ocak 1926 tarihinden itibaren kullanılan takvim.

2. 1910-1912 yıllarında Selanik'te, Türkçenin sadeleştirilmesi konusunda çalışma başlatan dergi.

6. Bir ülkenin iskele veya limanları arasında gemi işletme işi.

7. Müzik, tiyatro ve bale öğretiminin yapıldığı okul.

8. İstanbul şehir tiyatrosunun eski adı.

9. Doğu illerinde çıkan Şeyh Sait İsyan'ı üzerine hükûmetin çıkardığı kanun.

11. Türk kadınının erkeklerle aynı şartlarda eğitim ve iş yaşamına katılabilme hakkını elde ettiği yasal düzenleme.

12. Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kurucusu.

14. Türkiye Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'ne Atatürk tarafından verilen ad.

15. Yaklaşık 68 santimetreye eşit olan uzunluk ölçüsü.

18. 1925 yılına kadar tarımsal ürünün onda biri oranında aynî olarak alınan vergi.

ANAHTAR KELİME

1 2 3 4 5 6 7 8 9

10 11 12 13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23 24

25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35

Kelime Avı

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

Kalkınma — PLYİLAYIBNLANIŞISAEK

Prof. Dr. Albert Maiche — RİRÜERİVNTUFMESEO

Güzel Sanatlar — KANMİİBESEİEFYSİAETN

Güneş Dil Teorisi — ETİTMLYRTTKÜDİİKCİEİKE

İzmir — KÜİKETİYAEİRSOGİKSRNTT

Darülfünûn — ELVNRNSÜİSUASTİEİİBT

Sağlık — SIZHAKIHNHSIUAFUN

Müzik — VKAURARANKTSAVAINOER

Lakap — SAIUNAODKNYU

Kastamonu — AUKUPNŞAAKN

Yatırım — UKUTSİAKNYİNAEANVŞİ

Türk Tarih Tezi — ETTKKÜRİİİMTTİEHYACRİTKE

Dil Encümeni — BAHFKNIİALIR

Başöğretmen — LETETREİMKMPELLİ

ANAHTAR KELİME

1	2	3	4	5	-	6	7	8	9	10	11	12	13	14

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME

1. Ç
2. C
3. B
4. D
5. E
6. A

BOŞLUK DOLDURMA

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu
2. Millet Mektepleri
3. Sanayi-i Nefise Mektebi
4. Halkçılık / sosyal eşitlik
5. ezani / alafranga
6. Soyadı Kanunu
7. Türk Medeni Kanunu
8. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı
9. devletçilik
10. Kabotaj Kanunu
11. Misak-ı İktisadi
12. Saltanatın Kaldırılması
13. Milliyetçilik
14. aşar vergisi
15. Kızılay
16. Atatürkçü Düşünce Sistemi
17. Cumhuriyet Halk Partisi
18. Serbest Cumhuriyet Fırkası

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. A
2. B
3. C
4. D
5. E
6. B
7. D
8. C
9. D
10. E
11. C
12. C
13. E
14. B
15. D
16. E
17. A
18. A
19. C
20. B

AÇIK UÇLU SORULAR - 1

1. Devletçilik ilkesine gerekçe oluşturmaktadır.

2. Mustafa Kemal Atatürk'ün "ılımlı devletçilik" ilkesi, bütün üretim ve dağılım araçlarını fertlerden alarak, milleti büsbütün başka esaslar dâhilinde tanzim etmek gayesini takip eden sosyalizm ilkesine dayalı kolektivizm yahut komünizm gibi hususî ve ferdî iktisadî teşebbüs ve faaliyetlere meydan bırakmayan sistemlerden olmadığı gibi ferdin de korunduğu bir sistem yani devletçilik anlayışını ön görmektedir.

3. Genç Cumhuriyet'in önündeki öncelikli işin, siyasî ve fikrî hayatta olduğu gibi iktisadî işlerde de fertlerin teşebbüsleri neticesini beklemek yerine mühim ve büyük işlerin başarılması olarak görülmektedir. Bunun da ancak milletin umum servetine ve devletin bütün teşkilât ve kuvvetine dayanarak gerçekleştirileceği vurgulanmaktadır.

4. "Türkiye Cumhuriyeti'ni idare edenlerin, demokrasi esasından ayrılmamakla beraber ılımlı devletçilik ilkesine uygun yürümeleri" devlet ve ferdin birlikte büyük işleri başarması esasına dayanır. Eğer demokratik kurallardan ayrılınırsa yani bireysel teşebbüslerin önü otoriter tavırlarla kesilecek olursa bu büyük bir tehlike olarak görülmüştür.

AÇIK UÇLU SORULAR - 2

1. Millî Mücadele hareketinin amaçları ve ilkeleri öncelikle Erzurum Kongresi'nde tespit edilmiştir.

2. 1932-1938 Dönemi Türkiye'nin dış politikasında temel düşünce "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesi doğrultusundaki barışçı politika olmuştur. Bu dönemde yaklaşan Dünya Savaşı tehlikesine karşı hazırlık esaslı bir politika izlenmiştir.

3. Boğazlar ve Hatay sorunlarıdır.

4. Millî sınırlar dâhilinde bulunan bütün vatan parçalarının bütünlüğü, birbirlerinden ayrılmazlığı, her türlü yabancı işgal ve müdahalesine karşı milletin bir bütün olarak karşı koyması, Manda ve himayenin kabul edilmemesi, Millî Mücadele sırasındaki dış ilişkilerde daima göz önünde tutulan esas ilkeler olmuştur.

5. Türk dış politikası Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra (1923-1932 yılları arasında) Lozan'dan geriye kalan sorunların çözümüne odaklanmıştır. Bu dönemde Musul Meselesi, Düyunu Umumiye borçları, nüfus mübadelesi ve yabancı okullar sorunları ile uğraşılmıştır.

6. Milletin kendi kaderini kendisinin çizmesi, içerde ve dışarıda bağımsızlığının kayıtsız ve şartsız olarak tanınması olarak açıklamıştır.

BECERİ TEMELLİ-1

1. Türkiye İktisat Kongresi Kurtuluş Savaşı'nın yeni sona erdiği, bu nedenle ulusal sıkıntıların yaşandığı, cumhuriyetin henüz ilan edilmediği, Lozan görüşmelerinin ekonomik konulardaki anlaşmazlıklar sebebiyle yarıda kesildiği bir dönemde toplanmıştır.

2. Türkiye İktisat Kongresi'nin toplanacağı kent olarak İzmir'in seçilmesinin nedeni; işgalin tüm ağırlığını yaşamış, iktisadi bakımdan çökmüş olan İzmir aynı zamanda Kurtuluş Savaşı'nın bir sembolüydü ve askerî zaferin ardından iktisadi zaferin de sembolü olabilirdi.

3. Karar alıcılar 1. Dünya Savaşı ve sonrasında yaşanan ekonomik sorunları tekrar yaşamamak, aksi bir durumda ise kendine yeterli bir ekonomi inşa ederek bu sorunları hafifletebilmek için iktisadi politikalara yeni bir biçim verilmesi adına böyle bir kongre toplama ihtiyacı hissetmiş olabilirler.

4. Görsel 1: Kongrede kadın katılımcılar da vardır.

Görsel 2: Kongreye çiftçi, tüccar, sanayi ve işçi gruplarının katılımları sağlanmıştır.

BECERİ TEMELLİ-3

1. Atatürk, ulusal egemenliği tam olarak gerçekleştirmek, Meclis'te farklı fikirlerin temsil edilmesini sağlamak ve hükümetin denetlenmesini sağlamak amacıyla çok partili hayata geçmek istemiştir. Demokraside; toplumda farklı fikirlerin temsil edilmesi ve milli egemenliğin tam olarak gerçekleştirilmesi çok partili hayat ile mümkündür. Demokratik bir toplumda insanlar kendi iradeleriyle istedikleri partiye oy vererek temsil edilme haklarını kullanabilirler. Bu nedenle demokratik bir rejim için çok partili bir hayat şarttır.

2. Doğuda görülen isyanda rolü olduğu gerekçesiyle Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kapatılması ülkemizde henüz ortamın çok partili hayata hazır olmadığını göstermiştir. İsyan sırasında sıkıyönetimin ilan edilmesi ise temel hakların kullanılmasının kısıtlanmasına neden olmuştur.

BECERİ TEMELLİ-2

1. Atatürk'ün bulunduğu ortamdaki olayları akıl yoluyla değerlendirmesi ve hâkim olduğu tarih bilinci ile bu olayları yorumlaması sayesinde Atatürkçü düşünce sistemi oluşmuştur.

2. Atatürk, yabancı bir güce bağlılığı onur kırıcı olarak görmüş ve bu durum Atatürk'ün tam bağımsızlığa olan inancını güçlendirmiştir.

3.

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!	• Milliyetçilik • Türk Tarih Kurumu'nun kurulması
Yurtta barış, cihanda barış!	• Milliyetçilik • Halkçılık • İnsan ve insanlık sevgisi
Yanlış dinî yorumlardan ve hurafelerden millete yarar gelmeyeceğini takdir etmiştir.	• Halkçılık • Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
Dinin özündeki akılcı, bilimci ve çağdaş ruhun ortaya konmasını istemiştir.	• Laiklik • Akılcılık ve bilimsellik
Dünya işi ile ilgili kanunların TBMM tarafından çıkarılmasını sağlamıştır.	• Laiklik • Cumhuriyetçilik • Millî egemenlik
Vatana göz dikenlere karşı daima uyanık olmayı ve vatan savunmasının kutsallığını hatırlatmıştır.	• Ulusal bağımsızlık • Ülke bütünlüğü
Aile hayatına, kadın haklarına önem verdiği bilinmektedir.	• Türk Medeni Kanunu'nun kabulü • Kadınlara siyasi hakların verilmesi

BULMACA

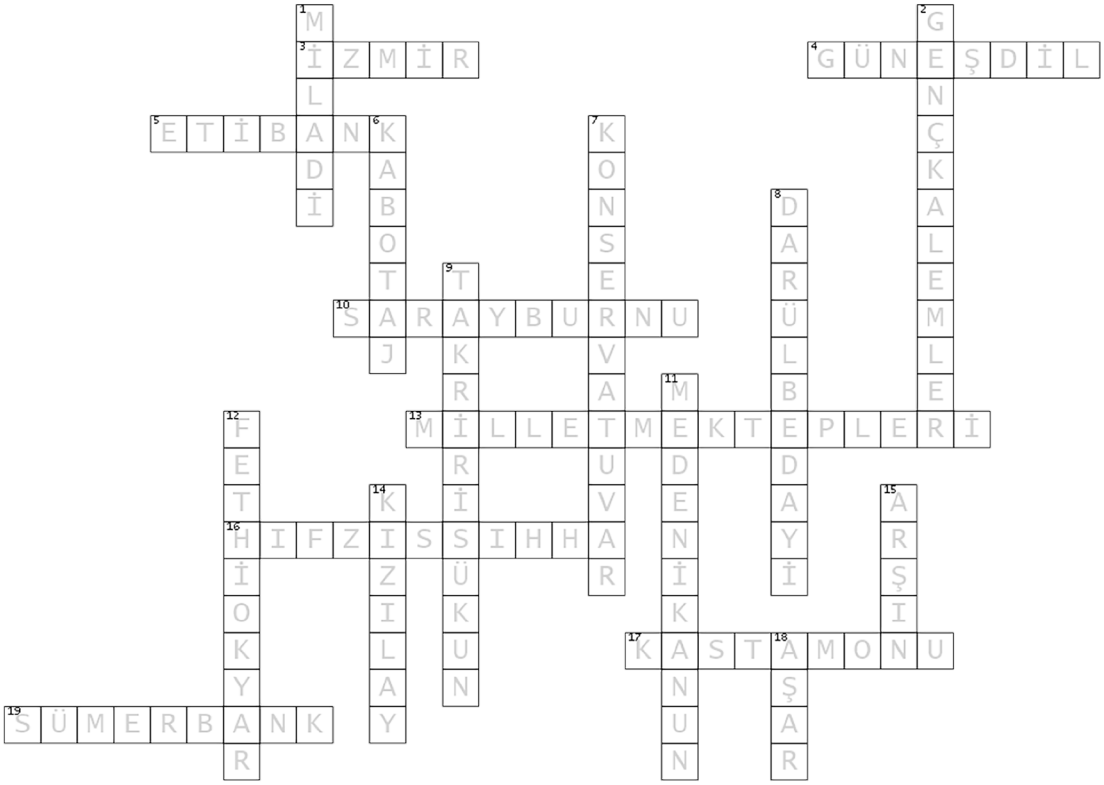

ANAHTAR KELİME: HÂKİMİYET KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR. M. K. ATATÜRK

KELİME AVI

PLYİLAYIBNLANIŞISAEK
B E Ş Y I L L I K S A N A Y İ P L A N I
11

RİRÜERİVNTUFMESEO
Ü N İ V E R S İ T E R E F O R M U
14

KANMİİBESEİEFYSİAETN
S A N A Y İ - İ N E F İ S E M E K T E B İ
7

ETİTMLYRTTKÜDİİKCİEİKE
T Ü R K D İ L İ T E K T İ K C E M İ Y E T İ
8

KÜİKETİYAEİRSOGİKSRNTT
T Ü R K İ Y E İ K T İ S A T K O N G R E S İ
12

ELVNRNSÜİSUASTİEİİBT
İ S T A N B U L Ü N İ V E R S İ T E S İ
3

SIZHAKIHNHSIUAFUN
H I F Z I S S I H H A K A N U N U
5

VKAURARANKTSAVAINOER
A N K A R A K O N S E R V A T U V A R I
6

SAIUNAODKNYU
S O Y A D I K A N U N U
4 13

AUKUPNŞAAKN
Ş A P K A K A N U N U

UKUTSİAKNYİNAEANVŞİ
T E S V İ K - İ S A N A Y İ K A N U N U
2

ETTKKÜRİİİMTTİEHYACRİTKE
T Ü R K T A R İ H İ T E T K İ K C E M İ Y E T İ
9

BAHFKNIİALIR
H A R F İ N K I L A B I
10

LETETREİMKMPELLİ
M İ L L E T M E K T E P L E R İ
1

ANAHTAR KELİME: MİSAK - I İKTİSADİ

YAPILANDIRILMIŞ GRİD

CEVAP: 4.ÇIKIŞ

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM MATERYAL

http://ogmmateryal.eba.gov.tr